

‘Het is alsof iemand heel lang koken met de afzuigkap en dat die

Het is stil geworden in de stad, letterlijk. Sommigen vinden het spookachtig, maar veel Amsterdammers horen ineens dingen die lang verborgen zaten achter het verkeersgedruis en het rolkoffergeratel. De lockdown als ‘earopener’.

Edo Dijksterhuis

M

“Nu ik alleen ben, komt niemand erachter wat voor sukkel ik ben.” Zomaar een flard van een gesprek, absurd maar glashelder. Max van der Wal ving het op terwijl hij niet eens vlakbij liep op een doorgaande weg.

Onder normale omstandigheden zou het gesprek zijn gesmoord in verkeersgedruis. Maar niet tijdens de lockdown. “Het is alsof iemand heel lang heeft staan koken met de afzuigkap op maximaal en dat die plotseling uitgaat. Normaal is er zo’n constante buzz van mensen en auto’s. Die ruis is nu weg waardoor er ineens rust en ruimte is om te kunnen luisteren. En dan hoor je bijvoorbeeld rare gesprekken op straat,” zegt Van der Wal die een van de Amsterdammers is die op de site van Urban Sound Lab laten

horen hoe de stad klinkt in tijden van corona.

Ook het applaus voor het zorgpersoneel was indrukwekkend: “Alsof Ajax de Champions League had gewonnen.” Maar het mooiste vond de muzikant en componist het moment op de Dam, toen daar een eenzame saxofonist stond te spelen. “Wat ik hoorde was de muzikaliteit van die plek, een akoestiek zoals ik hem nooit eerder had ervaren. De hoge noten kaatsten rechtsboven tegen het Paleis en de lage links beneden. De weinige mensen die erbij waren, stonden stil en luisterden. Er was een soort saamhorigheid. Midden op de Dam. Tijdens de spits.”

Urban Sound Lab is een initiatief van Soundtrackcity, dat zich al elf jaar bezighoudt met het luisteren naar de omgeving die de meeste mensen vooral via de ogen waarnemen. In de beginjaren organiseerde het artistiek onderzoeksbureau geluidswandelingen met koptelefoons, later werden buurtbewoners erbij betrokken om met recorders en microfoons op stap te gaan. Zo is een veelzijdig audioarchief ontstaan, waaruit we later kunnen nagaan hoe Amsterdam klonk in begin van de 21ste eeuw. De opnames van dit voorjaar hebben daarbij een status die vergelijkbaar is met de spaarzame kleurenfoto’s die gemaakt zijn tussen 1940 en 1945.

Gemiddeld 3 decibel minder

In haar blogbijdrage van 27 maart haalt Nelly Oudshoorn het boek *Silent Spring* (1962) van Rachel Carson aan. “Zij was een van de eerste biologen die de noodklok luidde over milieuverontreiniging en een wereld schetste zonder vogels,” zegt Oudshoorn, bewoner van de Apollobuurt in Zuid. “Nu is de situatie omgedraaid. De industrie is platgelegd door een virus, de lente is inderdaad stil maar de vogels maken enorm veel lawaai.”

Oudshoorn maakt regelmatig geluidsoptnames in haar buurt. “In januari nog, ik vond het toen relatief rustig. Maar ik merk nu dat dat helemaal niet zo was. Je hoort hier altijd een zware brom van de rondweg, maar die filter je er dus ongemerkt uit. Nu hoor ik zachte vogels als de heggenmus, die bekend staat om zijn fluissterzang. Maar ook spelende kinderen en de fontein in de Harmoniehof. Ik zie nu niet alleen de bomen bewegen door de wind, maar ik hoor ze ook – dat ruisen, dat is een lekker geluid.”

Volgens de Nederlandse Stichting Geluidshinder, die zich baseert op een groot aantal meetpunten door het land, is het geluidsniveau sinds 18 maart met gemiddeld 3 decibel afgenomen. Dat lijkt misschien niet veel op de gebruikelijke 50-55 decibel, maar bij verkeerswegen, bedrijventerreinen en parkeerplaatsen zijn de verschillen veel groter. In de buurt van Schiphol is de afname zelfs 10 tot 15 decibel.

Als medewerker van het Laboratorium Arbeids- en Milieuhygiëne van de Universiteit van Amsterdam deed Oudshoorn al in de jaren zeventig onderzoek naar de medische gevolgen van geluidsoverlast door vliegverkeer. “Je krijgt er verhoogde bloeddruk en slaapklasten door

en hebt een v
ergert aan h
Met die onde
leert de polit
ten, auto’s en

Grommen
De nieuwe st
ren. Compon
dagelijks om
delen naar k
bekruip met
aan of uit. Ik
ritskade, het
tro die hier
loopt. Zoals
tus. Daar het
stant gewaar

Het opvall
zijn lage to
hoort, maar
fundering e
de brug bij h
mijn huis, p
De afwezig
“De hemel
bed lig, beg
twaalf kilon
kunnen zijn
de vliegtuig
kun je schij
ties op de g
één kilometer
“De stilte
bang dat ik

‘Ik zie
beweg
hoor z